

Beantwoording technische vragen voor de Commissie Zorg Welzijn & Samenleving van woensdag 27 mei 2026 agendapunt 6.

Vragen van : D66
Aan wethouder : J.E.M.G. Göbbels
Over : Routekaart religieus erfgoed

D66 heeft technische vragen gesteld over agendapunt 6 van de commissie van 27 mei 2026. De vragen en de antwoorden hierop treft u hieronder aan.

Technische vragen

1. Een kerk is nu al maatschappelijk vastgoed. *Is er een bestemmingswijziging nodig om hier andersoortig maatschappelijk vastgoed zoals kinderopvang te laten plaatsvinden?*

Antwoord: Nee, dit is niet nodig.

2. Het raadsvoorstel stelt dat soms gebedshuizen moeten sluiten en dat dit zorgt voor een groot verlies, niet alleen voor de religieuze gemeenschap, maar ook voor de wijk, waarvoor het gebedshuis een vertrouwd baken vormt. Er staat verder dat in het stadsbeeld een markant gebouw verdwijnt. *Kunt u nader toelichten hoe sluiting van een gebouw voor de gebedsfunctie leidt tot het verdwijnen van een gebouw uit het stadsbeeld? Dit is toch pas het geval als het gesloopt zou worden? Bij herbestemming blijft het gebouw immers staan.*

Antwoord: Het klopt dat het verdwijnen van het gebouw uit het straatbeeld gebeurt bij sloop. Bij herbestemming kan een gebouw blijven voortbestaan.

3. In het raadsvoorstel wordt gesteld dat in 2021 een inventarisatie heeft plaatsgevonden maar ook dat vanwege Corona fase I tot stilstand kwam in 2021. Corona was misschien een reden waarom fase II niet meteen in 2021 kon worden voortgezet, maar het verklaart niet waarom het tot augustus 2025 duurde. In 2022, 2023 en 2024 waren de lockdowns voorbij en konden gesprekken gewoon worden gevoerd.
 - a. *Waarom is fase II niet in 2022 of 2023 gestart, toen Corona niet meer een blokkade was? Had dit bijvoorbeeld te maken met budgettaire keuzes, personeelsgebrek of andere prioriteiten?*

Antwoord: Dit had te maken met personeelsgebrek en werkdruk.

- b. Het raadsvoorstel geeft zelf aan:” Tijdig in actie komen en in gesprek blijven met de gebedshuiseigenaren voorkomt verval en onnodige vertraging in het proces van behoud en neven- of herbestemming van de gebedshuizen “
Welke schade is ontstaan door die jaren van geen contact met gebedshuiseigenaren? (te denken valt aan verval, gesloten deuren, verloren informatie of vertraging)

Antwoord: Er is geen schade ontstaan. De gemeente is wel in contact gebleven met gebedshuizen met plannen voor nevenbestemming of herbestemming of plannen voor restauratie of onderhoud. Wel is naar voren gekomen in de tweede fase dat sommige bestuursleden van gebedshuizen het betreuren dat het project voor vaststelling van de routekaart religieus erfgoed lange tijd heeft stilgelegen. Er is behoefte aan een vastgestelde routekaart religieus erfgoed.

4. De sociale kaart wordt als een belangrijk instrument gezien. Het gaat dan om <https://landelijk.socialekaartnederland.nl/> Hierover hebben we een aantal vragen:

- a. op de website staat: de locatie **Hilversum [gemeente]** is helaas nog geen volledig gevulde Sociale kaart beschikbaar waardoor de onderstaande resultaten onvolledig kunnen zijn. *Bent u hiermee bekend en gaat dit alleen om de gebedshuizen of zijn er andere onvolledigheden?*

Antwoord: het is bekend dat de sociale kaart van Hilversum in ontwikkeling is. De kaart verkeert nu in de testfase.

- b. Is er inzicht in het gebruik van deze website binnen Hilversum door bijvoorbeeld sociaal-maatschappelijke en culturele partners. *Hoe effectief is deze kaart als instrument in het algemeen en voor dit specifieke onderwerp?*

Antwoord: omdat de sociale kaart zich nu in de testfase bevindt, zijn er nu nog geen goede uitspraken te doen over het gebruik door sociaal-maatschappelijke en culturele partners. Omdat de kaart online in te zien is, is deze laagdrempelig en kunnen gebedshuizen en hun activiteiten hierop makkelijk gevonden worden.

- c. *Hoe waarschijnlijk is het dat gebedshuizen via de sociale kaart verbinding met elkaar zoeken?*

Gebedshuizen kunnen via de sociale kaart makkelijk gevonden worden door een ieder: ook door de andere gebedshuizen. Bij de start van de sociale kaart zal dit meer duidelijk worden.

5. De visie stelt dat het doel van de visie een duurzaam toekomstperspectief is voor de Hilversumse gebedshuizen. Het gaat dan om behoud, medegebruik en

herbestemming van een gebedshuis. *Op basis van welke indicatoren wordt besloten welke stap in de ladder wordt gekozen, bijvoorbeeld tot herbestemming en welke partij heeft hierin welke rol? Hoe maak je het aantoonbaar en onderbouwd dat de maatschappelijke functie niet behouden kan blijven?*

Antwoord: Insteek van de routekaart is dat een geloofsgemeenschap in een vroegtijdig stadium expertise betreft voor onderzoek en planvorming voor mede- en herbestemming. En dat de geloofsgemeenschap met behulp van een deskundige op het gebied van mede- en herbestemming van historische gebouwen een onderzoek start naar scenario's voor invulling van zijn gebedshuis. Het gebedshuis zal door middel van een dergelijke deskundige moeten onderbouwen welke scenario's al dan niet mogelijk zijn in het gebedshuis.

6. *Waarom wordt bij de beleidsuitgangspunten alleen de expertise van team erfgoed genoemd en niet van andere teams binnen de gemeentelijke organisatie die zich bezig houden met bijvoorbeeld duurzaamheid, wonen of vastgoed? Hoe zijn deze afdelingen meegenomen in de totstandkoming van deze visie en wat waren hun aandachtspunten en opmerkingen?*

Antwoord:

Voor wat betreft mede- of herbestemming geeft de routekaart duidelijk aan dat hiervoor de gebruikelijke reguliere of uitgebreide procedure onder de Omgevingswet gevolgd wordt (beleidsuitgangspunt 3). Hierbij zitten alle relevante disciplines aan tafel. De andere disciplines zijn overigens ook betrokken bij de routekaart

7. Op bladzijde 25 van de visie staat over een sessie met gebedshuisbesturen op 23 februari 2026 dat *“Tot slot is tijdens de bijeenkomst van 23 februari opgeroepen om de gebedshuizenvisie als een kansrijk moment te gebruiken. Nederland heeft een woonopgave.”* In het verleden zijn enkele kerken in Hilversum omgezet tot de functie wonen. Uit een artikel van de Gooi en Eemlander([link](#)) blijkt: *Aan de De Kupstraat in Noord stond ooit de Verrijzeniskerk. Die maakte plaats voor woningen. Hetzelfde lot was de St. Willibrorduskerk aan de Van Riebeeckweg beschoren. De St. Josephkerk aan de Pellikaanstraat staat er nog, maar dan als appartementengebouw. Deze informatie over sloop en herbestemming is (voor zover wij konden nagaan) niet duidelijk te vinden in de visie. Waarom is dit weggelaten?*

Antwoord:

De woonopgave is tijdens deze bijeenkomst als zodanig genoemd. Aan een toename van woningen is een toename van maatschappelijke voorzieningen gekoppeld. Daarin willen de gebedshuizen een rol vervullen. De maatschappelijke voorzieningen, waar behoefte aan is, kunnen onderdak krijgen in gebedshuizen. Door toevoeging van een dergelijke functie kan een gebedshuis blijven voortbestaan, ook als een markant oriënteringspunt in de wijk.

De sloop van kerken in Noord en in het Van Riebeeckkwartier is wel genoemd in de visie.

Verder is in het gebedshuisportret over de Sint Josephkerk (nr. 40) aangegeven dat deze verbouwd is tot appartementencomplex.

8. Hoe sluit de in de visie benoemde “3. Zorg voor advies op maat bij mede- en herbestemming” aan bij het geconstateerde tekort van 10-12 religieuze voorzieningen in de “Hilversumse Leidraad advieslijnen voor Maatschappelijke visie”?

Antwoord: In de Hilversumse Leidraad Advieslijnen voor Maatschappelijke Voorzieningen staat hierover het volgende:

Wanneer we ook de herbestemde gebouwen (in totaal 49 locaties) meenemen in de berekening, verandert het beeld: dan is er geen sprake meer van een tekort, maar juist een ruim aanbod van 7 voorzieningen in 2025 en 9 in 2040. Dit sluit aan bij de trend van herbestemming van religieus erfgoed in de gemeente. Er wordt ingeschat dat een groot deel van de 49 religieuze locaties (ongeveer 50%) op termijn een nieuwe invulling nodig heeft, omdat het religieuze gebruik afneemt.

9. Op pagina 15 van het rapport routekaart religieus erfgoed Hilversum staat dat uit gesprekken met de geloofsgemeenschappen naar voren komt dat het aantal bezoekers niet is afgenomen. Terwijl dat eerder wel wordt aangegeven. Hoe zit het nu?

Antwoord: op pagina 16 staat in het cirkeldiagram de huidige situatie van de gebedshuizen: 7 hebben te maken met krimp, 14 zijn stabiel en 8 hebben te maken met groei, van 2 is dit onbekend.

10. Het rapport stelt dat behoud van de religieuze functie voorop staat. Is het de taak van de gemeente om een specifieke functie, namelijk religie, actief in stand te houden?

Antwoord: er is een scheiding tussen kerk en staat.

Groet,

Jarno en Julia

Met vriendelijke groet,

Jarno Deen

Fractievoorzitter D66 Hilversum

jarno.deen@d66hilversum.nl

[0615647217](tel:0615647217)

Antwoord -penvoerder is Janine Mol 035-6292033 Anne van Wijngaarden 035-6291462 en
Annette Koenders 035-6292629

